

Prawo gospodarcze – zespół norm zajmujących się obrotem gospodarczym:

- publiczne – reguluje funkcje państwa w gospodarce; adresatami norm są podmioty gospodarcze;
- prywatne - reguluje stosunki prawne pomiędzy uczestnikami obrotu gospodarczego.

Spółka to stosunek prawny polegający na zawarciu umowy pomiędzy podmiotami, które zobowiązują się do osiągnięcia wspólnego celu o charakterze gospodarczym.

Wyróżniamy spółki (ze względu na substrat osobowy):

- osobowe (jawna, komandytowa, komandytowo-akcyjna, partnerska);
- kapitałowe (akcyjna, z ograniczoną odpowiedzialnością)

„Działalnością gospodarczą jest **zarobkowa** działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób **zorganizowany i ciągły**.

Przepisów ustawy nie stosuje się do działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, a także wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów.”

art. 2 i 3 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej

Przedsiębiorca:

Art. 4. Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej:

1. Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca **we własnym imieniu** działalność gospodarczą.

2. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

Art. 43/1 KC

Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33/1 § 1, prowadząca **we własnym imieniu** działalność gospodarczą lub zawodową.

Cechy charakterystyczne osobowych oraz kapitałowych spółek handlowych:

Spółka osobowa:

- brak osobowości prawnej
- podstawowym substratem wspólnicy
- trwały skład osobowy
- istotne są cechy osobiste wspólników

- wspólnicy prowadzą sprawy spółki przez bezpośrednio
- wspólnicy mają równe prawa i obowiązki wobec

- majątek spółki jest wspólną własnością wspólników
- odpowiedzialność wspólników za spółki
- zobowiązania spółki jest solidarna zarówno z majątku spółki jak i z własnego majątku wspólników

spółka kapitałowa:

- osobowość prawna
 - podstawowym substratem kapitał
- skład osobowy jest zmienny
 - osobiste cechy wspólników są mniej istotne
- pośrednie prowadzenie spraw spółki

organy spółki i jej przedstawiciele

- prawa i obowiązki wspólników

spółki są zróżnicowane

- majątek spółki jest odrębny
 - odpowiedzialność za zobowiązania w granicach jej majątku

- utworzenie z chwilą wpisu do rejestru

Kapitał zakładowy:

- ogólnie określany jako kapitał założycielski gdyż jest pierwotnym wkładem właścicieli wniesionym przy założeniu spółki;
- jego wielkość nie jest stała i może być zmieniana w trakcie rozwoju firmy;
- prawo większości krajów określa minimalny kapitał zakładowy, w Polsce:
 - * 5 000 zł w wypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - * 50 000 zł w wypadku spółki komandytowo-akcyjnej,
 - * 100 000 zł w wypadku spółki akcyjnej.

Tworzenie spółki:

- w formie aktu notarialnego (pod rygorem nieważności), wpis do KRS (komandytowa, komandytowo-akcyjna, partnerska, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjna)
- forma pisemna – spółka cywilna
- forma pisemna pod rygorem nieważności oraz wpis do KRS - jawna

Spółka cywilna – jeden z rodzajów umów prawa cywilnego;

- nie posiada osobowości prawnej, nie jest jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej jak spółki osobowe;
- nie stanowi odrębnego podmiotu, nie może mieć firmy;
- umowa powinna być zawarta na piśmie dla celów dowodowych (tworzony jest tylko stosunek zobowiązaniowy);
- działalność nie musi być zarobkowa;
- istotą spółki jest stałość składu osobowego;

Wkłady:

- własność;
- inne prawa;
- świadczenie usług;

W razie wątpliwości istnieje domniemanie jednankowej wartości wkładów (nie służy to ustaleniu „udziałów” w spółce ani w majątku wspólnym, lecz celom rozliczeniowym przy ewentualnym ustąpieniu wspólnika lub rozwiązaniu spółki) .

Udział wspólnika spółki cywilnej:

1) w zysku:

- równy (umowa spółki może stanowić inaczej);
- żądanie podziału i wypłaty po rozwiązaniu spółki (lub z końcem każdego roku obrachunkowego);

2) w stracie:

- równy (umowa spółki może stanowić inaczej);

3) ograniczenia:

- wspólnik nie może rozporządzać udziałem we wspólnym majątku, ani udziałem w poszczególnych składnikach tego majątku

Prowadzenie spraw spółki i jej reprezentacja

Każdy wspólnik:

- jest uprawniony i zobowiązany do prowadzenia spraw spółki
 - zwykłe czynności bez uprzedniej uchwały wspólników
 - nagłe czynności których zaniechanie mogłoby narazić spółkę na niepowetowane straty – bez uprzedniej uchwały wspólników
- jest uprawniony do reprezentacji spółki w granicach w jakich jest uprawniony do prowadzenia spraw spółki

Wypowiedzenie:

- na 3 miesiące naprzód na koniec roku obrachunkowego – jeśli spółka została zawarta na czas nieoznaczony;
- bez zachowania terminów wypowiedzenia z ważnych powodów (nawet jeśli spółka została zawarta na czas oznaczony);
- wypowiedzenie udziału wspólnika przez jego wierzyciela (na trzy miesiące naprzód).

Rozwiązanie spółki cywilnej:

- jednomyślne oświadczenie woli wszystkich wspólników;
- przyczyny określone w umowie spółki;
- z powodu upływu czasu na jaki spółka została zawarta;
- wypowiedzenia spółki dwustronnej;
- śmierci wspólnika spółki dwustronnej (jeżeli spadkobiercy nie wchodzi na jego miejsce);
- na mocy orzeczenia sądowego;

Spółka jawna – spółka która prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą a nie jest inną spółką handlową.

- umowa spółki powinna być zawarta na piśmie pod rygorem nieważności (nieważność bezwzględna);

- nie posiada osobowości prawnej jednak może jako samodzielny uczestnik obrotu nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, a także pozywać i być pozywaną (art. 8 k.s.h.);

- posiada własny majątek na który składa się mienie wniesione jako wkład, oraz nabyte przez spółkę w trakcie jej trwania.

Odpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki:

- wspólnik odpowiada od momentu zawarcia umowy spółki;
- każdy wspólnik odpowiada bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką;
- odpowiedzialność ma charakter subsydiarny;
- przystępujący do spółki nowi wspólnicy odpowiadają za jej zobowiązania również sprzed dnia przystąpienia;

Reprezentacja spółki:

- każdy wspólnik ma prawo reprezentować spółkę (dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych);
- umowa spółki może przewidywać ograniczenia;
- nie można jej ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich;
- wyłączenie na mocy prawomocnego orzeczenia sądowego (tylko z ważnych powodów).

Prowadzenie spraw spółki:

- każdy wspólnik ma prawo i obowiązek prowadzenia;
- może być odebrane przez sąd tylko z ważnych powodów;
- każdy wspólnik ma prawo podejmować czynności z zakresu zwykłego zarządu bez uprzedniej uchwały wspólników;
- czynności przekraczające zakres zwykłych czynności – wymagana zgoda wszystkich wspólników;
- czynności nagłe – wspólnik mający prawo do prowadzenia spraw spółki bez uprzedniej uchwały wspólników, jeżeli spółka mogłaby ponieść poważną szkodę.

Przyczyny rozwiązania spółki jawnej:

- przewidziane w umowie spółki;
- jednomyślna uchwała wszystkich wspólników;
- ogłoszenie upadłości spółki lub wspólnika;
- śmierć wspólnika;
- wypowiedzenie umowy spółki przez wspólnika lub przez wierzyciela wspólnika;
- prawomocne orzeczenie sądu.

Spółki kapitałowe (akcyjna i z ograniczoną odpowiedzialnością)

Struktury organizacyjno-prawne utworzone w każdym prawie dopuszczalnym celu przez jedną albo więcej osób, przy czym wspólnicy/akcjonariusze nie ponoszą indywidualnej odpowiedzialności za zobowiązania tej spółki.

Kapitał zakładowy dzieli się na:

- udziały o równej albo nierównej wartości nominalnej;
- akcje o równej wartości nominalnej.

Spółki kapitałowe w organizacji

Spółka w organizacji powstaje z chwilą zawarcia umowy spółki. Może ona nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywaną. Reprezentowana jest przez zarząd albo pełnomocnika powołanego jednomyślną uchwałą wspólników.

Za zobowiązania odpowiadają solidarnie spółka i osoby które działały w jej imieniu. Wspólnik i akcjonariusz odpowiadają do wartości niewniesionego wkładu na pokrycie objętych udziałów lub akcji.

Sąd rejestrowy może orzec o rozwiązaniu wpisanej do rejestru spółki kapitałowej w przypadku, gdy:

- 1) nie zawarto umowy spółki,
- 2) określony w umowie albo statucie przedmiot działalności spółki jest sprzeczny z prawem,
- 3) umowa albo statut spółki nie zawiera postanowień dotyczących firmy, przedmiotu działalności spółki, kapitału zakładowego lub wkładów,
- 4) wszystkie osoby zawierające umowę spółki albo podpisujące statut nie miały zdolności do czynności prawnych w chwili ich dokonywania.

Organy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością:

- **Zgromadzenie wspólników** – najwyższa władza spółki, podejmuje uchwały większością zwykłą lub (w ważnych dla spółki sprawach – kwalifikowaną) w głosowaniu jawnym, lub niekiedy (np. wybory, lub gdy zażąda tego przynajmniej jeden wspólnik) – tajnym;
- **Zarząd** – powoływany przez Zgromadzenie Wspólników, lub przez Radę Nadzorczą jeżeli została ustanowiona, minimalny skład to 1 osoba;
- nieobowiązkowo **Rada Nadzorcza** bądź **Komisja Rewizyjna**.

Organy spółki akcyjnej:

- **Zarząd** - powoływany maksymalnie na 5 lat, reprezentujący spółkę na zewnątrz i prowadzący jej sprawy;
- **Rada nadzorcza** - wykonująca stały nadzór nad zarządem, składa się z minimum 3 członków, w spółkach publicznych - minimum 5 osób, powoływanych i odwoływanych przez zgromadzenie akcjonariuszy
- **Walne zgromadzenie**